

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA

Rev.br.231/2024

VRHOVNI SUD KOSOVA, u veću sastavljenom od sudija: Milena Đerić, predsednik veća, Nenad Lazić i Beshir Islami, članovi veća, u pravnoj stvari tužioca: B. A. iz sela ..., opština ..., kojeg po punomoćju zastupa Shpëtim Sadiku, advokat iz Lipljana, protiv tužene: Međunarodni aerodrom "Limak Kosovo" International Airport J.S.C sa sedištem u selu Vrelo, opština Lipljan, koju po punomoćju zastupa Shkëlzen Sopjani, advokat iz Kosova Polja i Leonora Fejzullahu, pravni službenik sa ovlašćenjem, po predmetu spora: poništaj rešenja, vraćanje na radno mesto i nadoknada ličnih zarada, odlučujući po reviziji punomoćnika tužioca, izjavljenoj protiv presude Apelacionog suda Kosova sa sedištem u Prištini Gž.br.9147/21 od 20.02.2024.godine, u sednici održanoj dana 12.06.2024. godine, doneo je:

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija punomoćnika tužioca: B. A. iz sela ..., opština ..., izjavljena protiv presude Apelacionog suda Kosova sa sedištem u Prištini Gž.br.9147/21 od 20.02.2024.godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda u Prištini, Ogranak u Lipljanu P.br.481/20 od 21.05.2021. godine, u stavu I. dispozitiva usvojen je tužbeni zahtev tužioca kao osnovan, poništeno je obaveštenje tužene o neprodužavanju ugovora o radu od dana 06.03.2020. godine, i obavezana je tužena da tužioca vrati na rad, na prethodno radno mesto: Upravnik utovara, sa svim pravima iz radnog odnosa, kao i da mu nadoknadi lična primanja za sporni period u iznosu od 3.876,48 eura sa zakonskom kamatom od 8% počev od 30.10.2020.godine (kao dana izdavanja veštačenja), do konačne isplate, kao i ubuduće za svaki mesec na ime bruto zarade iznos od 625 eura, do povratka

tužioca na rad, da uplati doprinose za penziju u Penzioni fond Kosova na račun broj: ... u iznosu od 258,09 eura, kao i na ime obračunate kamate da uplati iznos od 80,37 eura, a sve to u roku od 7 dana od dana dostavljanja presude pod pretnjom prinudnog izvršenja. Stavom II. dispozitiva obavezana je tužena da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1024 eura u roku od 7 dana od dana dostavljanja presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Postupajući po žalbi podnetoj od strane ovlašćenih zastupnika tužene, Apelacioni sud Kosova je doneo presudu Gž.br.9147/21 dana 20.02.2024.godine, kojom je u stavu I. dispozitiva usvojio podnetu žalbu, kao osnovanu, preinačivši presudu prvostepenog suda, u stavu II. dispozitiva na sledeći način: U potpunosti je odbio tužbeni zahtev tužioca kojim je zahtevao da se poništi obaveštenje tužene o neprodužavanju ugovora o radu od 06.03.2020.godine i da tužena vrati tužioca na prethodno radno mesto sa svim pravima iz radnog odnosa, kao i da mu nadoknadi lična primanja za sporni period u iznosu od 3.876,48 eura, sa zakonskom kamatom od 8% počev od 30.10.2020.godine (kao dana izdavanja veštačenja), do konačne isplate, kao i ubuduće za svaki mesec na ime bruto iznosa uplate od 625 eura, do vraćanja tužioca na rad i radne obaveze, kao i da uplati doprinose za penziju Kosovskom penzijskom fondu na račun broj: 1000420070000373 u iznosu od 258,09 eura, kao i na ime obračunate kamate iznos od 80,37 eura, a sve to u roku od 7 dana od dana prijema presude pod pretnjom izvršenja. Stavom III. dispozitiva određeno je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Protiv drugostepene pravnosnažne presude, punomoćnik tužioca je blagovremeno izjavio reviziju zbog: povreda odredbi parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, s predlogom kao u istom.

U spisima predmeta postoji pismeni podnesak odnosno odgovor na reviziju s predlogom kao u istom, podnet od strane ovlašćenih zastupnika tužene.

Ispitujući pobijanu presudu u odnosu na revizijske navode, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredbi Zakona o parničnom postupku (Zakon br.03/L-006) iz člana 215, te na primenu materijalnog prava od strane nižestepenih sudova, Vrhovni sud Kosova je našao da revizija nije osnovana.

Iz spisa predmeta proizilazi da je tužilac dana 06.04.2020. godine, prvostepenom sudu, podneo tužbu protiv tužene radi poništaja obaveštenja o neprodužavanju ugovora o radu, vraćanju na rad i nadoknadu ličnih zarada. Nije sporno među parničnim strankama da je tužilac bio u

radnom odnosu kod tužene od 15.12.2015. godine pa sve do 03.04.2020. godine putem više zaključenih ugovora o radu na određeno vreme. Takođe, nije sporna ni činjenica da je tužena obavestila tužioca o neprodužavanju ugovora o radu putem spornog obaveštenja od 06.03.2020. godine. Sporno među parničnim strankama je obaveštenje o neprodužavanju ugovora o radu na određeno vreme. Nakon prijema navedenog spornog obaveštenja tužilac je dana 11.03.2020. godine u zakonskom roku izjavio žalbu, a tužena je odbila pomenutu žalbu tužioca putem pismenog odgovora od dana 16.03.2020. godine. Prvostepeni sud je, postupajući po tužbenom zahtevu tužioca, sproveo kompletan sudski postupak, izveo sve predložene dokaze, odredio i veštačenje od strane veštaka finansijske strane, i nakon toga doneo presudu kojom je usvojio kao osnovan tužbeni zahtev tužioca. U obrazloženju presude je prvostepeni sud između ostalog istakao da tužena prilikom neprodužavanja ugovora o radu na određeno vreme tužiocu putem obaveštenja od 06.03.2020. godine, nije poštovala odredbe Zakona o radu i Kolektivnog ugovora. Ovo iz razloga što je na osnovu svih izvedenih dokaza kojima je prvostepeni sud u potpunosti poklonio poverenje, ocenjeno da je tužilac zasnovao radni odnos sa tuženom na određeno vreme, na radnom mestu: Upravnik utovara sa bruto mesečnom zaradom od 300.00 eura. Tužilac je učestvovao u štrajku od 19, 20 i 21 avgusta 2019. godine, koji je organizovao Samostalni savez sindikata tužene, tužilac nikada nije imao nezadovoljavajući učinak za obavljanje radnih obaveza za koje je raspoređen, takođe, dokazano je da je tužena u toku trajanja štrajka od 21.08.2019. godine do 03.04.2020. godine, kada tužiocu nije produžen ugovor o radu, zaposlio 3 nova radnika na njegovom bivšem radnom mestu, dokazano je da je tužiočevo bivše radno mesto trajne prirode. Tužena se takođe, na sastanku održanom dana 23.08.2019. godine između SH.S.P (Sindikavno udruženje radnika) ANP „Adem Jašari“ i rukovodstva tužene, saglasila da neće preduzimati mere prema radnicima koji su učestvovali u štrajku, da neće pokretati disciplinske postupke protiv istih, međutim, tužena je dana 06.03.2020. godine dostavila sporno obaveštenje tužiocu o neprodužavanju ugovora o radu na određeno vreme. Nakon prijema spornog obaveštenja tužilac je dana 11.03.2020. godine izjavio žalbu, a tužena je odbila pomenutu žalbu tužioca putem pismenog odgovora od dana 16.03.2020. godine, nakon toga je tužilac u zakonskom roku podneo tužbu sudu u cilju zaštite svojih prava koja proizilaze iz radnog odnosa. Prvostepeni sud je došao do zaključka da je odluka tužene da ne produži ugovor o radu nezakonita, te da je kao takva doneta u suprotnosti sa odredbama člana 4. Zakona o obligacionim odnosima, iz razloga što je tužilac radio kod tužene neprekidno od početka zaključenja prvog ugovora o radu od 15.12.2015. godine,

pa sve do donošenja spornog obaveštenja 06.03.2020. godine na radnom mestu koje je stalno radno mesto, tako da je uzastopnim zaključivanjem ugovora o radu na određeno vreme narušeno načelo poštovanja i poštenja jer je tužilac držan u neizvesnoj pravnoj situaciji. Poslodavac ovde tužena nije poštovala prava zaposlenih koji se odnose na zaštitu od diskriminacije, koja je regulisana odredbom člana 5. stavovi 1, 2, 3, 4 i 5 Zakona o radu, kojom je propisana taksativno zabrana diskriminacije u zapošljavanju odnosno u radu. Donošenjem odluke o neprodužavanju ugovora o radu tužiocu, tužena je povredila odredbu člana 13. Zakona o štrajku, jer za vreme trajanja štrajka radnika pa sve do trenutka neprodužavanja ugovora o radu tužiocu, tužena je zaposlila preko 40 novih radnika, dok je tužiocu zajedno sa još 23 zaposlenih radnika kod tužene, dostavljeno obaveštenje o neprodužavanju ugovora o radu, uprkos postignutom dogovoru između Sindikata i Uprave poslodavca ovde tužene od dana 23.08.2019. godine, da radnici koji su učesnici štrajka neće imati posledice zbog učešća u istom. Napred navedeno je potvrđeno rešenjem organa Inspektorata rada broj: Rap. 01-14-66/2020-1 datum 11.03.2020. godine, kojim su poništene odluke o neoprodužavanju ugovora o radu tužiocu i ostalim radnicima. Pošto je rešenje o neprodužavanju ugovora o radu prvostepeni sud poništio kao nezakonito, tužiocu je priznao i pravo na naknadu štete, zbog nezakonitog otkaza iz radnog odnosa, čiji je iznos utvrdio na osnovu Nalaza i Mišljenja veštaka finansijske struke, kojem je sud poklonio puno poverenje, pa je prinudio tuženu da pored vraćanja tužioca na rad na predhodno radno mesto na koje se nalazio pre prestanka radnog odnosa, ista naknadi materijalnu štetu u iznosu navedenom u dispozitivu svoje presude. Apelacioni sud Kosova je u postupku odlučivanja po žalbi ovlašćenih zastupnika tužene presudom Gž.br.9147/2021 od 20.02.2024. godine usvojio žalbu kao osnovanu i preinačio prvostepenu presudu na način naveden u dispozitivu. Prvostepeni sud svoju odluku je zasnovao na odredbi člana 80. stav 1. Zakona o radu (Zakon br. 03/L -212), međutim, prema Apelacionom sudu u konkretnom slučaju, pomenuti sud nije opravdao niti sproveo nijedan dokaz koji dokazuje da ima mesta primeni odredbe člana 5. pomenutog zakona koji se odnosi na diskriminaciju, odnosno po kom osnovu je izvršena diskriminacija tužioca. U konkretnom slučaju, radi se prestanku ugovora o radu po pravnoj osnovi predviđenoj odredbom člana 67. stav 1. tačka 3. Zakona o radu, člana 6.1. odnosno člana 1. Ugovora o radu, u odnosu na član 10. odnosno 11. stav 1.11. Zakona o radu. Dakle, prema oceni Apelacionog suda, na osnovu dokazanog činjeničnog stanja, proizilazi da je tužilac imao ugovor o radu na određeno vreme, koji je zapravo više puta produžavan, ali i pored ovih produženja, celokupni radni staž tužioca ne prelazi 10 godina, kako to zahtevaju odredbe

člana 10. stav 5. Zakona o radu, gde je izričito predviđeno da „Ugovor na određeno vreme koji se obnavlja na način garantovanog ili samorazumljivog za radni odnos duži od deset (10) godina, smatra se ugovorom na neodređeno vreme”.

Vrhovni sud Kosova, polazeći od ovakvog stanja predmeta, prihvata kao ispravan i zakonit stav drugostepenog suda, budući da ista presuda ne predstavlja suštinsku povredu odredaba parničnog postupka, niti postoji pogrešna primena materijalnog prava.

Prema oceni Vrhovnog suda Kosova, nisu osnovani revizijski navodi da u presudi drugostepenog suda postoje bitne povrede odredaba parničnog postupka. Prema oceni Vrhovnog suda Kosova, drugostepena presuda je sasvim jasna, i u punoj saglasnosti sa obrazloženjem presude, te je u logičkom i pravnom skladu sa obrazloženjem. Drugostepeni sud je obrazložio sve činjenice sa odlučujućom težinom za neosnovanost tužbenog zahteva i s tim u vezi opravdao način na koji su činjenice dokazane, osim onih koje nisu sporne, kao i način na koji je ocenio dokaze za svaku dokazanu činjenicu. Vrhovni sud Kosova je prihvatio stav drugostepenog suda za sprovođenje materijalnog prava, ocenivši da je u skladu sa dokazanim činjeničnim stanjem materijalno pravo primenjeno na pravičan i zakonit način, iz razloga što:

Član 10. Zakona o radu (Zakon br. 03/L-212 od 01.11.2010. godine) propisuje da: 1. Ugovor o radu se zaključuje u pisanoj formi i potpisuje ga poslodavac i zaposleni. Ugovor sadrži elemente definisane članom 11. ovog zakona. 2. Ugovor o radu može se zaključiti za: 2.1. na neodređeno vreme; 2.2. određeni period, i 2.3. za konkretne poslove i zadatke. 3. Ugovor o radu koji ne sadrži nikakve detalje o njegovom trajanju treba smatrati ugovorom na neodređeno vreme. 4. Ugovor na određeni period ne može se zaključiti na period duži od deset (10) godina. 5. Ugovor na određeni period koji se obnavlja na jasan ili samoobjašnjavajući način za period radnog odnosa duži od deset (10) godina, smatra se ugovorom na neodređeno vreme. 6. Ugovor za određeni zadatak ne može biti duži od sto dvadeset (120) dana u roku od jedne (1) godine. 7. Lice koje je sklopilo ugovor o radu na određeno vreme ili na određenu dužnost, ima sva prava i obaveze predviđene ovim zakonom, ako zakonom nije drugačije određeno. Članom 11. stav 1. od tačke 1.1) do tačke 1.13) ovog zakona definisano je šta treba da sadrži ugovor o radu. Članom 67. stav 1. tačka 1.3. ovog zakona određeno je da: Ugovor o radu po pravnoj snazi prestaje između ostalog i istekom roka trajanja ugovora.... Članom 71. stav 2. pomenutog zakona utvrđuje se da: Poslodavac može prekinuti ugovor o radu na određeno vreme sa napomenom od trideset (30) kalendarskih dana.

Poslodavac koji ne namerava da produži ugovor na određeno vreme mora da obavesti zaposlenog najmanje trideset (30) dana pre isteka ugovora. Neobaveštavanje od strane poslodavca daje zaposlenom pravo na produženje za trideset (30) dodatnih kalendarskih dana uz punu platu. Iz tumačenja navedenih zakonskih odredbi Zakona o radu i odredaba ugovora o radu koji se nalaze u spisima predmeta, kao i uvida u sve dokaze i spise predmeta i Vrhovni sud Kosova je došao do zaključka da je tužbeni zahtev tužioca potpuno neosnovan. U tom smislu, pravilno je drugostepeni sud našao i odlučio da je tužbeni zahtev tužioca potpuno neosnovan, iz razloga što su tužilac i tužena svoj odnos, prava i obaveze, zaposleni - poslodavac regulisali putem ugovora u pisanoj formi, pravilno definišući njihova međusobna prava i dužnosti. Vrhovni sud je zaključio da su ugovori o radu zaključeni u punoj saglasnosti sa navedenim zakonskim odredbama, da su uslovi ugovora o radu zaključenih između tužioca i tuženog po osnovu trajanja radnog odnosa, kao i prestanka radnog odnosa između tužioca i tužene u potpunosti u skladu sa odredbama Zakona o radu i odredbama ugovora o radu na određeno vreme. U ovom slučaju, tužena je obavestila tužioca da mu neće produžiti ugovor o radu, zbog isteka ugovora, tužena nije imala obavezu da izvrši produženje pomenutog ugovora.

Vrhovni sud Kosova takođe, smatra neosnovanim tužbeni zahtev tužioca koji se zasniva na članu 10. stav 5. Opšteg kolektivnog ugovora Kosova, kojim je propisano da: „Ugovor o radu, na određeno vreme, koji se obnavlja u jasnom roku ili na samoobjašnjavajući način, za period zaposlenja duži od tri (3) godine, smatraće se ugovorom zaključenim na neodređeno vreme, iz razloga što: Opšti kolektivni ugovor Kosova je zaključen 18.03.2014.godine, potpisale su ga organizacije poslodavaca (Privredna komora Kosova i Kosovska poslovna alijansa), organizacije zaposlenih (Unija nezavisnih sindikata Kosova), kao i Vlada Republike Kosovo, (Ministarstvo rada i socijalnog staranja), pomenuti ugovor je stupio na snagu dana 01.01.2015. godine i trajao je do 31.12.2017. godine. Iz ovoga proizilazi da i kada bi se primenjivao član 10. stav 5. ovog ugovora, od momenta kada je tužilac zasnovao radni odnos, na određeno vreme, prvi put 14.12.2015. godine pa sve do isteka pomenutog Kolektivnog ugovora dana 31.12.2017. godine, tužilac

nije imao tri godine rada, što znači da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan.

U reviziji se između ostalog ističu i ponavljaju navodi o izvršenoj diskriminaciji od strane tužene nad tužiocem, Vrhovni sud Kosova, odbija iste kao neosnovane. Naime, prema odredbama Zakona o zabrani diskriminacije (Zakon br. 2004/3) predviđeno je da direktna diskriminacija znači kada je neko lice tretirano, ili će biti tretirano nejednako, u poređenju sa drugim, na osnovu jednog ili više osnova iz člana 2. ovog zakona kao što su: pol, godine života, bračno stanje, jezik, fizički ili mentalni nedostatak, seksualna orijentacija, nacionalnost, političko mišljenje ili uverenje, veroispovest, nacionalna ili socijalna pripadnost, rasni, imovinski ili drugi status. Imajući u vidu navedeno, Vrhovni sud Kosova je konstatovao da u konkretnom slučaju navedeni Zakon se ne može primeniti, jer ne postoje dokazi ili činjenice u spisima predmeta koji dokazuju konkretne revizijske navode, takođe, Vrhovni sud Kosova ističe, kada je istekao ugovor o radu, kao instrument za ostvarivanje radnog odnosa, vraćanje tužioca na posao je postalo neizvodljivo, iz razloga što je ugovor o radu istekao po sili zakona odnosno po validnom pravnom osnovu. Tužiocu je istekao ugovor o radu dana 03.04.2020. godine, tako da se tužiocu ne obračunavaju lična primanja, niti druge dodatne naknade za period iznad onoga što su same ugovorne strane odredile, jer tužilac nema ugovor o radu i nije učestvovao u radu nakon 03.04.2020. godine, kada je ugovor o radu već istekao.

Vrhovni sud je, odlučujući po ovoj presudi, cenio sve navode istaknute u reviziji, ali je našao da su isti neosnovani i bez uticaja na drugačiju odluku.

Iz gore navedenih razloga i u skladu sa odredbom člana 222. Zakona o parničnom postupku, odlučeno je kao u dispozitivu ove presude.

VRHOVNI SUD KOSOVA

Rev.br.231/2024 od 12.06.2024. godine

Predsednik veća-sudija

Milena Đerić
